

Единъ значителенъ кожарски центъръ билъ гр. Шуменъ. Кожената търговия тукъ, обаче, била предимно въ ржцетъ на турци. Въ града имало само 2—3 дубровчани, които разполагали съ слаби капитали и имали твърде ограничени връзки съ околията. Когато по-късно, къмъ края на 17 в., почти всички дубровчани напуснали българскитъ земи, въ Шуменъ се споменава нѣкой си Пиетро ди Джиоанъ, който, заедно съ други дубровчани, изнесълъ отъ града 1500 биволски кожи за 6500 пиастри¹⁾.

По-голѣмо участие въ износа на кожи взимали дубровчанитъ на търновския пазаръ. Тѣй като тѣхната колония въ този градъ е била една отъ най-старитъ въ Балканския полуостровъ, тѣ успѣли още въ самото начало да влѣзатъ въ връзка съ околнитъ села и то най-вече съ онѣзи, гдето имало едъръ рогатъ добитѣкъ въ изобилие. Още презъ II-та половина на 16 в. търновскитъ дубровчани сж изнасяли кожи.

Единъ отъ най-голѣмитъ търговци на кожи билъ Дамяно ди Марко, който се споменава още презъ 1577 г. въ едно сѣдебно решение²⁾. Той билъ въ сѣдружие съ дубровчанина Божиновичъ, който следъ смъртта си го оставилъ за свой универсаленъ наследникъ на значителни капитали.³⁾ Къмъ 1590 г. сѣщиятъ става доставчикъ на Рести отъ София, комуто изпращалъ постоянно кожи за износъ. Така на 23 януарий 1590 г. той му доставилъ 62 броя биволски кожи.⁴⁾ Две години по-късно е отбелязана нова здѣлка за други 26 кожи⁵⁾.

Други експортѣри на кожи отъ Търново сж били Марцио и Дамяно ди Видо⁶⁾. Първиятъ отъ тѣхъ изнесълъ на 26 юлий 1594 г. 30 биволски кожи презъ София за Дубровникъ, както и следващата година други 106 говежди кожи за 6148 аспри⁷⁾. По-голѣмъ експортѣръ на кожи отъ търновско е билъ Веселинъ Цвѣтковичъ. Презъ 1604 г. той продалъ на Рести и неговия сѣдружникъ 2381 говежди кожи за 190,800 аспри⁸⁾.

Транспортитъ, съ които се изнасяли кожи отъ Търново и Провадия, взимали стоки и отъ Разградъ. Отъ този градъ, макаръ и масово населенъ отъ турци, се изнасяли кожи чрезъ търговци българи. Като експортѣри на такива сж споменати Дедо Пенковъ,⁹⁾ Андрея Стояновъ и синъ¹⁰⁾, Гошо Кановъ, Стоянъ Стамовъ¹¹⁾ и други.

¹⁾ Fasc. 37 № 1784 (Кореспонденцията на Лука Барка).

²⁾ Div. not. т. 121 f. 18 V^o.

³⁾ Test. т. 48 f. 57 V^o.

⁴⁾ „(Damiano di Marco di Turnovo deve) havere addi 23 Genaro (1590) aspri 8040 per pezze 62 di coeri buffali havuti da lui ad aspri 310...“ f. 24 V^o.

⁵⁾ fol. 37.

⁶⁾ „Aspri 6600 per pezze 30 di det i (cori buffali) havuti in Turnovo da Damiano di Vido...“ f. 71.

⁷⁾ „Aspri 6148 per pezze 106 di cori bovine e vachini havuti in Turnovo da Damiano di Vido...“ f. 70.

⁸⁾ „Vesselin... deve dare aspri 190,800... per costo di pezze 2381 di cori bovini e vachini ad aspri 160...“ f. 199.

⁹⁾ Fol. 17 V^o, 34.

¹⁰⁾ „Andrea Stoianov e suo figlio Petrasco di Hrasgrad... deve havere aspri 7309 sono per pezze 109 di cori bovini e vachini... e buffali pezze 8 ad aspri 180... havuti da lui...“ fol. 39, 39 V^o.

¹¹⁾ „Gosso Canov e Stoian Stamov di Hrasgrad...“ f. 61.